

História homeopatie sa odkrýva

Štúrovci a homeopatia

Mgr. Tatiana Pukančíková

Špecializuje sa na akútnu homeopatiu a pôsobí ako pomocná lektorka Školy akútnej homeopatie v Košiciach (www.homeopat-kurzy.sk)

Škola akútnej homeopatie (ŠAH) organizuje od roku 2008 kurzy akútnej homeopatie pre širokú verejnosť.

Najoblúbenejším je základný polročný kurz Domáca homeopatia I. Školu založila a vedie známa košická homeopatka Dr. Jana Kolenová.

Štúdium je vhodné pre začínajúcich aj pre pokročilých a predstavuje spoľahlivý základ pre domácu prax aj ďalšie štúdium.

Viaceri absolventi ŠAH sa dnes venujú homeopatii profesionálne.

Škola akútnej homeopatie spolupracuje so Slovenskou akadémiou klasickej homeopatie (SAKH).

Ešte hádam je dáky duch na svete, ktorý má myseľ, srdce otvorené, svetu ktorého ešte preniknete, ktorého srdce za tým všetkým horí, čo nosí pečať veľkosti pokory.

(Janko Krát: *Strom nesmrtnosti*)

Homeopatia na Slovensku dnes. Na jednej strane používaná a úspešná. Avšak na strane druhej považovaná za niečo nedôveryhodné, placebo, možno mágiu - väčšinou ani nie tak z vlastnej skúsenosti, ale preto, že to niekto povedal. Komu a čomu máme naučovať? Tentokrát dejiny prehovávajú a núti nás zamyslieť sa.

História - učiteľka života

„Historia magistra vitae.“ - „História je učiteľkou života,“ povedal Cicero. Čo nás chce naučiť história homeopatie? Dozvedáme sa z nej, že homeopatia je na Slovensku úzko spätá s azda najvýznamnejšou érou dejín a formovania slovenského národa, so štúrovcami. Spolupracovníci Ludovíta Štúra a jeho pokračovatelia homeopatiu veľmi dobre poznali a využívali, ako sa môžete dočítať v článku História homeopatie na Slovensku z minulého čísla časopisu. Je to náhoda? Je náhoda, že generácia, ktorá sformovala moderný slovenský národ, jeho jazyk, vytiahla na svetlo sveta jeho kultúru, jeho vlastné sily, generácia, ktorá chcela zušľachtit' prostý ľud a ktorá bola elitou a hybným duchom vtedajšej doby, rozšírila na našom území aj homeopatiu?

Minulosť homeopatie na Slovensku sa skladá po malých kúskoch, tak ako štúrovci po kúskoch kedysi skladali dávnú históriu nášho národa, aby dokázali jeho svojbytnosť a aby sme sa v budúcnosti mali o čo oprieť. A práve o jednom takom čriepku, veľmi zaujímavom, si môžete prečítať v tomto článku.

Ctiboh Zoch

Archívnu zmienku o homeopatii nám sprostredkovala účastníčka nášho homeopatického kurzu Domáca homeopatia, pani Martina, ktorej rodinná história siaha k národnému buditeľovi, jednému z iniciátorov a trvalému obhajcovi slovenčiny, neskoršie farárovi v Jasenovej na Orave, Ctibohovi Zochovi (1815 - 1865). O tomto evanjelickom farárovi sa toho možno nevie veľa, hoci bol veľmi významnou osobnosťou štúrovského obdobia.

Aby sme si plne uvedomili, kto Ctiboh Zoch vlastne bol, pozrime sa najprv na dôležité udalosti z jeho života, udalosti a počiny, o ktorých sa dá dočítať v každej učebnici národných dejín. Študoval (okrem iných škôl) na lýceu v

homeopatia je na Slovensku úzko spätá s azda najvýznamnejšou érou dejín a formovania slovenského národa, so štúrovcami

Ctiboh Zoch (1815 - 1865)

Bratislave, kde sa spriatelil s Ludovítom Štúrom a kde vstúpil do Spoločnosti reči a literatúry československej, ktorej bol aktívnym členom. Zúčastnil sa na slávnej schôdzke štúrovcov na Devíne, ktorá sa kvôli úradom musela udržať v úplnej tajnosti, kde predniesol aj svoju báseň a kde Ludovít Štúr vyzval zúčastnených k práci pre ľud a národ. Tu aj prijal meno Ctiboh (jeho pôvodné meno bolo Timotheus).

Pôsobil ako farár v Jasenovej na Orave, neustále bol v styku so všetkými staršími i štúrovskými vzdelancami na Slovensku. Bol spoluzakladateľom prvého slovenského ce-

lonárodného spolku Tatrin, ktorého cieľom bolo zveľaďovanie kultúrneho života a vzdelávanie Slovákov. V roku 1846 napísal obranný spis Slovo za slovenčinu, ktorý však kvôli cenzúre nemohol v tom čase vyjsť tlačenou, a publikoval články v prvých Slovenských národných novinách a v ich prílohe Orol tatranský. Za svoje národné a protimaďarizačné aktivity bol prenasledovaný, väznený, odsúdený na smrť, avšak nakoniec oslobodený.

Zúčastnil sa prakticky každého slovenského kultúrneho a politického pohybu svojej doby, napr. aj najväčšieho stretnutia zástupcov slovenského národa v Martine v roku 1861, kde bolo prijaté Memorandum slovenského národa. To bolo až do roku 1918 základným štátoprávnym a politickým programom Slovákov. Patril k popredným zakladateľom a členom výboru Matice Slovenskej.

List synom

Ctiboh Zoch s manželkou Annou mali štyri deti - Ivana Branislava, Cyrila, Pavla a Stanislava. A práve z vetvy Stanislava Zocha pochádza ako priamy potomok pani

Martina. O históriu svojej rodiny sa aktívne zaujíma a veľmi ju prekvapilo, keď pri skúmaní korešpondencie svojich predkov natrafila na list, kde sa spomína aj homeopatia. V tom čase už chodila na homeopatický kurz a o tom, že by jej predkovia mali niečo dočinenia s homeopatiou, nemala ani tušenie. Je preto veľmi zaujímavé, že aj ona, rovnako ako jej predchodcovia, si k nej našla cestu.

Poskytla nám list, ktorý v roku 1865 písal Ctiboh Zoch svojim synom Pavlovi a Stanislavovi, ktorí v tom čase študovali na gymnáziu v Revúcej. Píše sa v ňom:

na každý pád sa daj liečiť homeopaticčne pánu Holubovi

pokračovanie na ďalšej strane
HOMEOMAGAZÍN 1/2020.....77

pri skúmaní korešpondencie natrafila na list, kde sa spomína aj homeopatia

Štúrovci a homeopatia

homeopatia sa tu navyše spomína ako liečba prvej voľby

Jaferová 31. Oct 1865.

Milí deti moje Palko a Pauko!
 Keď sme odbarvili hlavnú prácu našej seminárnej, Superior tendenciálny Convent, zasa obročiam k našim domá-
 cím zabúriloštriam svoj vzťah k vám: bratom va-
 šim. Toto aš doviat trvajú vo viedni a čakajú. Ne-
 mám ešte od nich zpravy, či došli do ruky už stipen-
 dium, a bez toho sa nemôžu poknúť do Nemcka, ale
 mo ušiel p. Francisci v Martine, z vž dopanu Kon-
 com tohoto mesiaca. Dalby v. Boh. a Hur-
 do Nemcka do Erlangy. Na prim- al Pro-
 bana bude tam prijaty. Uš mu i- a pri-
 ffer Delitsch že ho vďačne prij-
 ňel z dopane 300 zli, a z ja po-
 No to je potešitelno-
 bude ľufie zaopata-
 pečuje o nás Horze-
 tak za vřafu post-
 Sa ja do-
 Co sa dvojey chorej ruky lyka Palko mój. Teda
 na každý pád sa daj liečit homeopaticne p. Holu-
 boru. Chod k nemu a omam mu mojim jmenom
 prosbu zeby ta vzal do kury, ja, co bude potrebo
 vďačne zaplatim za lieky, ba budem i sam vřfat
 jemu a požiadam ho o to. Zdravia je nadvřetko.

Jozef Kvetoslav Holub
1820 - 1899
Priest
Revúca

Miesto uloženia originálu: Slovenská národná knižnica - Literárny archív, sign. 101 C 10

„Čo sa tvojej chorej ruky týka, Palko mój, teda na každý pád sa daj liečiť homeopaticne pánu Holubovi. Chod' k nemu a oznám mu mojim menom prosbu, že by ťa vzal do kúry, ja - čo bude potrebné - vďačne zaplatím za lieky, ba budem i sám písať jemu a požiadam ho o to. Zdravie je nadovšetko.“

Čo všetko môžeme z tohto krátkeho úryvku vyčítať?

Napríklad to, že sa v ňom spomína Jozef Kvetoslav Holub, homeopat a pedagóg prvého slovenského gymnázia v Revúcej, na ktorom Zochovi synovia študovali. Jozefa Kvetoslava Holuba sme spomínali aj v článku História homeopatie na Slovensku a tu máme o jeho pôsobení autentický dôkaz. Homeopatiu asi vedel používať na dobrej úrovni, keďže otec Ctiboh Zoch posela syna automaticky za ním.

Zároveň si treba uvedomiť, že Holub bol učiteľom v Revúcej a jeho homeopatická činnosť bola verejne známa. Ak by praktizoval niečo, čo by študentom škodilo alebo by bolo neúčinné, určite by mu nebolo dovolené v činnosti pokračovať. Z listu je však zrejmé, že bol v tejto

homeopatia musela byť v tom čase plnohodnotnou a účinnou liečbou

oblasti rešpektovaný. Možno ešte pripomenúť, že gymnázium v Revúcej vzniklo ako prvé z troch slovenských gymnázií (v roku 1862) a päť rokov bolo na území dnešného Slovenska jediné svojho druhu, kým nevznikli ďalšie dve slovenské gymnáziá. Ťažko by sa dalo predpokladať, že by si mohlo dovoliť niečo, čo by poškodilo jeho meno, keďže bolo ostro sledované župnými aj vládnymi úradmi, ktoré len čakali na príležitosť, ako ho zatvoriť.

Spôsob, akým sa o homeopatii v liste píše, jasne napovedá, že liečiť sa pomocou homeopatie muselo byť pre Zocha niečo samozrejmé, ba dokonca veľmi dobré. Syn Pavol sa má „na každý pád“ liečiť „homeopaticne“. Je vysoko nepravdepodobné, že by natolko vzdelaný, premýšľajúci a rozhladený, verejne činný človek, farár, odporúčal pre svojho syna niečo nedôveryhodné, placebo alebo mágiu.

Homeopatia sa tu navyše spomína ako liečba prvej voľby. Automaticky syna posela za pánom Holubom, čo svedčí o jeho dôvere k homeopatii, ako aj k homeopatovi. „Zdravie je nadovšetko,“ píše Ctiboh Zoch a posela nám tým do prítomnosti odkaz, že homeopatia musela byť v tom čase v kruhoch, v ktorých sa pohyboval, hodnovernou, právoplatnou, plnohodnotnou a účinnou liečbou. A tie jeho „kruhy“, ako možno vyčítať zo životopisu, boli spoločenstvom tých najvýznamnejších osobností vtedajšej doby na našom území.

Čo k tomu dodať na záver? Už v článku História homeopatie na Slovensku sme písali o tom, že osobnosti štúrovského obdobia homeopatiu využívali, teda ju aj predpisovali, aj sa pomocou nej liečili (napr. Jozef Milošlav Hurban). Možno len vysloviť pranie, aby sme dokázali načuvať aj hlasu minulosti, pochopiť súvislosti a prepojiť ich s našim životom. Aby bolo čo najviac tých, ktorí majú myseľ a srdce otvorené, ako nás vyzýval svojou básňou Janko Kráľ, a ktorí chcú v pokore skúmať a objavovať pravdu.